

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ГЕНДЕРНОЇ ОСВІТИ

Викладач: Голованова Тетяна Петрівна, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та психології освітньої діяльності

Кафедра: педагогіки та психології освітньої діяльності, навчальний корпус ЗНУ № 8, ауд. 221

E-mail: tatyana1956@gmail.com

Телефон: 228-75-92 (кафедра педагогіки та психології освітньої діяльності)

Сторінка дисципліни на платформі СЕЗН (Moodle): <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4191>

Інші засоби зв'язку: сторінка дисципліни на платформі СЕЗН (*Moodle*) - форум дисципліни, приватні повідомлення на платформі **Moodle**.

Освітня програма,	Психологія			
Рівень вищої освіти:	Другий (магістерський)			
Статус дисципліни:	Дисципліна вільного вибору студента			
Кредити ECTS	3	Навч. рік:	2023-2024	Рік навчання -2; Тижні - 2
Кількість годин	90	Кількість змістових модулів	4	Лекційні заняття- 4 ;
Вид контролю:	Залік		Практичні заняття- 4; Самостійна робота- 82;	
Консультації: за розкладом консультацій викладачів кафедри; у дні проведення лекцій і практичних занять; за попередньою домовленістю.				

ОПИС КУРСУ

Метою вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-методологічні засади гендерної освіти» є поглиблення зв'язку теоретичних знань щодо гендерної рівності в освіті з реальним процесом гендерної соціалізації; вироблення у студентів практичних навичок і вмінь до практичної реалізації засвоєних знань з гендерної освіти.

ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У разі успішного завершення дисципліни студент зможе знати:

- різницю між статево-рольовим та гендерним підходами в освітньому середовищі;
- базові поняття гендерної соціалізації;
- особливості понять «маскулінність», «фемінність», «андрогінність»;
- соціально-психологічні механізми гендерної соціалізації;
- цілі та засоби гендерного виховання, гендерної освіти;
- що таке гендерні стереотипи; як не відтворювати гендерні стереотипи у роботі психолога закладу освіти;
- що таке «прихований навчальний план»;
- методичні особливості створення гендерно чутливого освітнього середовища;

вміти:

- знаходити відмінності між статево-рольовим та гендерним підходами в освітньому середовищі, перелічувати основні компоненти цих підходів.
- використовувати поведінкові прийоми для того, щоб слугувати моделлю гендернокомпетентної поведінки;
- зазначати елементи статевої дискримінації за ЮНЕСКО в дидактичних програмах;
- користуватися українськими сайтами та платформами під час підготовки творчих завдань з дисципліни.

ОСНОВНІ НАВЧАЛЬНІ РЕСУРСИ

Базовий навчальний посібник, матеріали на платформі Moodle. Рекомендації до практичних занять за визначеною тематикою, навчальні тести, рекомендації до практичних завдань з дисципліни.

Поточні контрольні заходи:

Обов'язкові види навчальної роботи:

- виконання практичного завдання та його презентація (максимально 24 бали);
- участь у виконанні теоретичних завдань (максимально 36 балів);

Підсумкові контрольні заходи:

Підсумкове тестування з дисципліни - 20 балів (максимальна кількість).

Підготовка індивідуального завдання - 20 балів (максимальна кількість).

Контрольний захід	Термін виконання	% від загальної оцінки
Поточний контроль		60%
Виконання теоретичних завдань	До кожного змістового модулю	36%
Виконання практичного завдання та його презентація	До визначених тем занять змістових модулів	24 %
Підсумковий контроль		40%
Підсумкове тестування	Залікова сесія	20%
Індивідуальне завдання	Залікова сесія	20%
	Разом	100%

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Види і форми освітнього процесу	Критерії та показники оцінки навчально-пізнавальної діяльності здобувачів освіти
Практичні заняття	Оцінюється: – ступінь володіння здобувачем освіти основними поняттями теми, логічність й доказовість власних висновків за окремими завданнями під час заняття; - послідовність матеріалу презентації, проблемність викладу та її візуального ряду.
Основні завдання до практичного заняття	Результати виконаного здобувачем освіти завдання оцінюється за показниками: – вміння формулювати проблемні запитання до теми; – логічність та доказовість власних думок й висновків; – самостійність виконання завдання; – якість оформлення презентації, наявність посилань на використані джерела; – творчий рівень, оригінальність роботи.
Підсумковий семестровий контроль: залік	1. Оцінювання рівня засвоєння теоретичного матеріалу: тестовий контроль (20 б.) 2. Оцінювання рівня опанування самостійною пізнавальною, пошуковою та аналітичною активністю в практичній частині дисципліни: індивідуальне завдання (20 балів)

Шкала оцінювання: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 - 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 - 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 - 84 (добре)		
D	70 - 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 - 69 (достатньо)		

FX	35 - 59 (незадовільно - з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 - 34 (незадовільно - з обов'язковим повторним курсом)		

РОЗКЛАД КУРСУ ЗА ТЕМАМИ І КОНТРОЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Тиждень і вид заняття	Тема	Контрольне завдання	Кількість балів
Змістовий модуль 1: Освіта і гендер.			10
Тиждень 1.			
Лекція 1.	Гендерна освіта як наукова галузь.		
Самостійна робота	Гендерна освіта як наукова галузь.	Підготуватися до тестування: гендерний підхід, гендерна справедливість, гендерні дослідження, гендерна культура, гендерна компетентність, гендерний аудит, гендерна рівність, гендерна педагогіка, гендерна освіта	
Практичне заняття 1	Гендерна освіта як наукова галузь	Підготувати доповідь та презентацію на одне з питань практичного заняття 2. Вимоги: обґрунтування студентом методичних особливостей презентації (послідовність матеріалу, проблемність викладу) та її візуального ряду (7 слайдів).	6
Тестування 1	Гендерна освіта як наукова галузь	Знання основних понять змістового модуля 1. 4 питання, кожне оцінюється в 1 бал	4
Змістовий модуль 2: Теоретичні засади гендерної соціалізації в освіті.			20
Тиждень 1.			
Лекція 2.	Освіта як агент формування гендерних ролей		
Самостійна робота	Освіта як агент формування гендерних ролей	Підготуватися до тестування: андрогінність, асертивність, біодетермінізм, гендер, гендерна роль, гендерна соціалізація, гендерні стереотипи, прихований начальний план, гендерна сегрегація, гендерна компетентність, гендерна культура, гендерна ідентичність, маскуліність, фемінність, андроцентризм.	
Практичне заняття 2	Освіта як агент формування гендерних ролей	Підготувати доповідь та презентацію на одне з питань практичного заняття 2. Вимоги: обґрунтування студентом методичних особливостей презентації (послідовність матеріалу, проблемність викладу) та її візуального ряду (7 слайдів).	6
Тестування 2	Освіта як агент формування гендерних ролей	14 питань, кожне оцінюється в 1 бал	14
Змістовий модуль 3: Гендерні стереотипи, гендерна дискримінація та насильство в освіті.			

Тиждень 2			10
Лекція 3.	Гендерна дискримінація та насильство в освіті.		
Самостійна робота	Гендерна дискримінація та насильство в освіті.	Підготуватися до тестування: гендерне насильство, гетеросексизм, гомофобія, гомосексуальність, сексизм, булінг	
Практичне заняття.	Гендерна дискримінація та насильство в освіті.	Підготувати доповідь та презентацію на одне з питань практичного заняття 3. Вимоги: обґрунтування студентом методичних особливостей презентації (послідовність матеріалу, проблемність викладу) та її візуального ряду (7 слайдів).	6
Тестування	Гендерний стереотип, упередження, прихований навчальний план, гендерна експертиза, критичне мислення	4 питання, кожне оцінюється в 1 бал	4
Змістовий модуль 4: Інтегрування гендерного підходу в освіту.			20
Тиждень 2			
Лекція 4	Інтерактивні технології гендерної освіти та просвіти.		
Самостійна робота	Інтерактивні технології гендерної освіти та просвіти.	Підготуватися до тестування: гендерна компетентність, формування гендерної компетентності, гендерна чутливість, толерантність, гендерна упередженість, гендерний урок, гендерне виховання, гендерна освіта, гендерна культура, гендерний тренінг, інтерактивні вправи, робота в колі.	
Практичне заняття.	Інтерактивні технології гендерної освіти та просвіти.	Підготувати доповідь та презентацію на одне з питань практичного заняття 4. Вимоги: обґрунтування студентом методичних особливостей презентації (послідовність матеріалу, проблемність викладу) та її візуального ряду (7 слайдів).	6
Тестування	Інтерактивні технології гендерної освіти та просвіти.	14 питань, кожне оцінюється в 1 бал	14
Заліковий тиждень		Відповідь на тестові питання в системі Moodle (40 питань)	

Тестування	Питання для підготовки: правове забезпечення гендерної рівності, основи теорії гендера, гендерної соціалізації, гендерного виховання, гендерної освіти, різницю між статево-рольовим та гендерним підходами в освітньому середовищі; поняття «маскулінність», «фемінність», «андрогінність»; механізми гендерної соціалізації; гендерні стереотипи; «прихований навчальний план», гендерна експертиза дитячих часописів; вміння, якими мають володіти вихователі з гендерного	по 0,5 бала). Кількість балів підраховується згідно з відсотковим коефіцієнтом із розрахунку 100% правильних відповідей – 20 балів	20
Практичне завдання	Вимоги до есе. 1. Обсяг — 2 сторінки тексту. Структура есе. Есе складається з таких частин — вступ, основна частина, висновок. Вступ — обґрунтування вибору теми есе. Основна частина — теоретичні основи обраної проблеми й виклад основного питання. Висновок — узагальнення й аргументовані висновки до теми тощо. Підсумовує есе або ще раз вносить пояснення, підкріплює зміст і значення викладеного в основній частині.	Захист індивідуального завдання. Максимальна кількість балів за 1 есе – 4, які нараховуються за виконання таких частин роботи: правильне визначення основної проблеми – 0,5 б.; правильне визначення мети та завдань – 0,5 б.; логічність, послідовність викладення матеріалу – 0,5 б.; самостійно проведений аналіз цієї проблеми – 1 б.; доцільність запропонованих висновків – 1 б.; дотримання вимог есе – 0,5 б.	20

ОСНОВНІ ДЖЕРЕЛА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Гендерні будні дошкілля : методичний посібник / за заг. ред. О. Андрусик, О. Маруценка. Харків: Планета-Принт, 2020. 174 с.
2. Желіба О. В. Освіта і гендер: навч.-метод. посіб. / О. В. Желіба. Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. 256 с.
3. Заграй Л. Теорії гендеру: гендерні дослідження у психології : навчальний посібник. Івано-Франківськ : ДВНЗ «Прикарпатський національний університет ім. В. Стефаника»; ФО-П Петраш К., 2019. 264 с.
4. Запобігання та протидія проявам насильства: діяльність закладів освіти. Навчально-методичний посібник/ Андрєєнкова В.Л., Байдик В.В., Войцях Т.В., Калашник О.А. та ін. К.: ФОП Нічога С.О. 2020. 196 с.
5. Протидія булінгу в закладі освіти: системний підхід: методичний посібник / Андрєєнкова В.Л., Мельничук В.О., Калашник О.А. К.: ТОВ «Агентство «Україна», 2019. 132 с.
6. Уряд схвалив Стратегію впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердив операційний план з її реалізації на 2022 - 2024 роки URL: <https://mon.gov.ua/ua/news/uryad-shvaliv-strategiyu-vprovadzhennya-gendernoyi-rivnosti-u-sferi-osviti-do-2030->

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять.

Регуляція пропусків. Відвідування занять обов'язкове, оскільки курс професійно зорієнтований. Завдання мають бути виконані перед заняттями. Пропуски можливі лише з поважної причини. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. Відпрацювання пропущених занять має бути регулярним за домовленістю з викладачем у години консультацій. За умови систематичних

пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни .

Політика академічної доброчесності.

Кожний студент зобов'язаний дотримуватися принципів академічної доброчесності. Письмові завдання з використанням часткових або повнотекстових запозичень з інших робіт без зазначення авторства – це плагіат. Використання будь-якої інформації (текст, фото, ілюстрації тощо) мають бути правильно процитовані з посиланням на автора. Якщо ви не впевнені, що таке плагіат, фабрикація, фальсифікація, порадьтеся з викладачем. До студентів, у роботах яких буде виявлено списування, плагіат чи інші прояви недоброчесної поведінки можуть бути застосовані різні дисциплінарні заходи (див. посилання на Кодекс академічної доброчесності ЗНУ в додатку до силабусу).

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття. Під час виконання заходів контролю (тестування, контрольних робіт, заліку) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle, електронна пошта. Всі робочі оголошення можуть надсилатися через старосту

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2023-2024

ГРАФІК НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ 2023-2024 н. р. (http://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html)

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених Кодексом академічної доброчесності ЗНУ: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>.

Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ:

<https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>.

Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycyfws9v>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>;

Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога (061)228-15-84 (щоденно з 9 до 21).

ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ. Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції (Воронков В. В., 1 корп., 29 каб., тел. +38 (061) 289-14-18).

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061)

228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ:
<https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ. Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок – п'ятниця з 08.00 до 17.00; субота з 09.00 до 15.00.

ЕЛЕКТРОННЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE): <https://moodle.znu.edu.ua>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФАКУЛЬТЕТ СОЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ ТА ПСИХОЛОГІЇ

Силабус навчальної дисципліни _ <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=4191>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресами: · для студентів ЗНУ - moodle.znu@gmail.com, Савченко Тетяна Володимирівна · для студентів Інженерного інституту ЗНУ - alexvask54@gmail.com, Василенко Олексій Володимирович У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

Центр інтенсивного вивчення іноземних мов: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

Центр німецької мови, партнер Гете-інституту: <https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

Школа Конфуція (вивчення китайської мови): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>